

עולה לתרופה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מזהר"ן מברסלב זיע"א

כשתזכור שהכל בהשגחה לא הצטער כלל!

יום ד' י"א טבת ת"ר.

...ועל כולם צערי גדול ביותר מבלבול הדעת והקטנות השכל שנקטן אצלכם ע"ז, כי חסרון הדעת קשה מהכל. וכמבואר בדבריו הקדושים, שעיקר הצער של כל מיני ייסורים וחסרונות הוא רק חסרון הדעת, כי אם היה הדעת שלם, והיה יודע שהכל בהשגחתו יתברך לטובה, בוודאי לא היה מצטער כלל, אדרבה, היה מלא שמחה מכל היסורים וההרפתקאות העוברים עליו, כי כל מה דעבד רחמנא לטב עביד, כי כוונתו יתברך בוודאי לטובה נפלאה.

ובפרט שאנו רואים שכל אדם מלא ייסורים, כמובא בכל הספרים, וכמו שכתוב במדרש רבה (פרשת מקץ פרק צ"ב על פסוק 'ואל שדי יתן לכם רחמים'), וז"ל: אמר רבי אלכסנדר אין לך אדם בלא ייסורים, אשריו לאדם שייסורים באים עליו מן התורה (כלומר על ענייני עבודת ה') שנאמר ומתורתך תלמדנו.

וכבר ידעתם שכל המניעות הם רק מגיעות המח, כי מי שדעתו ומוחו חזק בהאמת לאמיתו, בוודאי אל יבהלוהו רעיוניו משום הרפתקאות ותלאות העוברים עליו, כי בוודאי לא יעלה על דעת איש הישראלי שכבא עליו איהו צרה ח"ו - אפילו בגוף ובבנים ח"ו ור"ל, מכל שכן בממון הקל - שזה מחמת שהניח תפילין או פיזר לצדקה וכיוצא בזה. אדרבה, איש הכשר אפילו איש פשוט, נתון אל לבו שכל צרתו וייסוריו ח"ו הוא מחמת שמיעט בעבודת ה' - שלא הניח תפילין ככוונה הראויה, והסיח דעתו מהם כמה פעמים, ולא נתן צדקה בלב שלם, וכדבעי למעבד לא עבד [לא עשה בשלמות כמו שהיה ראוי לו לעשות].

והנה להאריך בדברים בעניין זה יש בלבי תהלה לאל הרבה לדבר, הנה בטני מלא מילים, דברים אמתיים וזכים ובהירים בעז"ה, אך לא יספיקו המון יגיעות לבארם, וכבר ידעתם קצת ע"י ספריו הקדושים, וע"י מה שחידשנו בהם בחסדי נפלאותיו יתברך. ועתה ידידי וחביבי חזק ואמץ עצמך.

נתן מברסלב

שיעורים קבועים

יום	האריך להודיע	ליקוני ח"א	ליקוני ח"ב	עמוד היומי ח"ב	הדף היומי זמנים
שבת	טו	כד.	פח	פח:	זו
א	כז	כד:	מט	פח.	נח
ב	פח	כה.	נז	פח:	נט
ג	כט	כה:	נא	פח.	ס
ד	ל	כו.	נב	פח:	סא
ה	א	כז.	נג	פח.	סב
ו	ב	כז.	נג	פח:	סג

על הפרשה עולה על כל דמיון

העולם הזה הוא עולם הדמיון, דמיונות יכולים להפוך לאמונה חושית או להוביל לשאל תחתית. דרוש בירור.

מה העיניים ראו, מספר הלשון הרע ומוציא הדיבה אינו מעביר רק עובדות נקיות, על הסיפור כולו מוטבעת חותמתו האישית של המספר שהבין את האירוע ופירש אותו על פי דמיונו, ואתה השומע קולט יחד עם העובדות את התמונה הסמויה ששרטט דמיונו של הצופה המספר.

המרגלים שלחו לראות את הארץ, אבל הם לא רק ראו - הם גם פענחו. בני הענק גרמו להם להצטייר בעיני עצמם כחגבים, הלוויית היוםימיות שנועדו בהשגחה עליונה להגן עליהם כאשר בני הענק יעסקו במתייהם היוו עבורם הוכחה נחרצת שהארץ קטלנית היא ואוכלת יושביה, ואפילו כשנאלצו להודות 'וגם ארץ זבת חלב ודבש היא וזה פריה', מיהרו להוסיף 'אפס כי עז העם', גם את הטוב הצפון בה לא נוכל להשיג. חטא המרגלים הטביע חותם של אבלות לדורות, אבל הוא עצמו עוד חוזר על עצמו ומופיע באופנים שונים במשך הדורות, גם היום.

'מוציא דיבה הוא כסיל', משום שהעניק לדמיונות הרעים סמכות לקבוע עובדות ויותר על הזכות ללמד זכות.

העולם הזה נקרא עולם הדמיון וזו עובדה ממשית מכורח המציאות. אנחנו נמצאים בעולם החומר והגשמיות במרחק עצום מעולמות העליונים ומנסים לראות את העולם הבא ולא לאבד קשר עין עם התכלית, אין לנו דרך לעשות זאת בלי כוח הדמיון, האדם נברא מן האדמה ותקוותו היא 'אדמה לעליון' להידמות לעליונים ולראות באמצעות הדמיון את התכלית.

אבל הדמיון בעולם הזה אינו מבורר, יש לו צדדים טובים ורעים, אפשר להשתמש בו כסולם עליה או חלילה ירידה תלולה. עבודת האדם בעולם לברר את כוח הדמיון ולהפיק ממנו אמונה מוחשית וחושית. אנחנו מוקפים דמיונות מכל מיני סוגים, גם הדברים הטובים מוקפים בדמיונות כוזבים. כל עוד מדובר בדמיון אפשר לברר אותו, להתמקד בטוב ולהתרחק מהרע, אבל העניין הזה נעשה כמעט בלתי אפשרי לאחר הוצאת דיבה. להוציא דיבה זה לקבוע שהאמת העובדתית היא הצד הרע של הדמיון, והוצאת דיבה מהסוג הזה אפשרית גם בהתייחסות האדם לעצמו.

כשאנחנו אומרים משהו רע אפילו על עצמנו הענקנו לדמיון הלא מבורר גושפנקא וסמכות. יש לנו בחיים הרבה רגעים ומצבים מעורבים טוב ורע, והדמיון מפתה אותנו להפוך אותם ח"ו למציאות רעה וקודרנית. זה קורה כשאנחנו בוחרים למשל להגדיר קושי מסוים כעונש משמים, התמודדות ככישלון, או כישלון כתחילתה של נפילה אנושה. עם קצת זהירות אפשר יהיה להשתמש בלשון בצורה הרבה יותר מרוממת ועילה. כמו למשל, להקפיד לומר רק טוב על מה שקורה לנו ולהוציא על העולם על עצמנו ועל אחרים רק שמועות והגדרות טובות.

דמיונות הם עניין מסוכן, כה מסוכן שכתוצאה מכך נשארנו במשך ארבעים שנה מחוץ לארץ ישראל, ודור שלם מצא את מותו במדבר. הן אמת שארבעים שנות המדבר והבכייה לדורות בתשעה באב אירעו בעקבות הוצאת דיבה על הארץ הטובה, אבל הסיבה הפנימית לחטא המרגלים קשורה דווקא לכוח הדמיון.

על המילים 'שלח לך' דורשים חז"ל (סוטה לד ע"ב והובא ברש"י) שלח לך לצורכך, אני איני מצוין. שליחת המרגלים היתה דרישה של ישראל, הקב"ה לא צריך מרגלים הוא נותן לנו ארץ חמדה טובה שתמיד עיניו נתונות בה, אבל עם ישראל שהתקשו לראות את הארץ ביקשו לשלוח לשם מרגלים שיראו אותה במקומם, ויביאו משם את התרשמותם. וכאן הסתתרה התקלה שהביאה בכיה לדורות.

העיניים שלנו מחזיקות בסמכויות מרחיקות לכת, הן זוכות לאמון כמעט בלתי מסויג, ממה שהן רואות אנו מסיקים מה באמת נמצא או קורה, הבעיה שהן כמוכן עלולות לשנות. במיוחד כאשר רב המרחק ביניהן לבין הדבר עליו הן צופות. בתענועי ראייה עלולים ליפול גם בעלי ראייה טובה.

לשון המאזניים

חטא המרגלים במהותו הוא לשון הרע, ולמרות שחטא הוצאת דיבה כרוך בלשון הוא מתחיל בעיניים. מוציא הדיבה מספר את שראו עיניו, את החטא מבצעת הלשון, מדוע?

כשאנו רואים משהו או מישוהו שמתנהג באופן כלשהו, בידינו הבחירה איך לראות זאת ובאיזה אופן לשפוט את התנהגותו. ואנו אכן מצווים 'בצדק תשפוט עמיתך' ללמד זכות אפילו אם הלימוד הזה דורש מאתנו להתעלות על עצמנו ולהיות 'יצירתיים' במיוחד כדי לפענח את ההתנהגות הזו לזכות ולא לחובה. כל זה אפשרי כאשר העיניים שלנו הן הצופות והרואות, המאורע כולו אינו אלא אוסף עובדות ואם נתאזר בעין טובה נוכל בעזרת ה' לראות את הטוב או לכל הפחות להתעלם. פעולה זו נעשית מסובכת ומורכבת עשרות מונים כעינינו לא היו שם ואת האירוע שמענו מפיו של צופה אחר שמספר מה הוא ראה. עכשיו אין כאן רק עיניים, גם לשון יש כאן והיא הוסיפה לתמונה נתון מכריע - פרשנות.

הלשון שבפה פועלת כמו לשון המאזניים, היא מכריעה וקובעת עובדות. כל עוד המאורע לא קיבל גושפנקא לשונית אפשר בקלות יחסית להטות אותו לכאן או לכאן, ללמד זכות ולראות את הטוב, אבל הלשון מכריעה וקובעת

(ע"פ ליקו"מ תורה נד)

קיצור המעשה:

החכם והתם שני ידיים ואוהבים, לימים ירדו הוריהם מנכסיהם ואמרו להם לצאת להתפרנס בעצמם, החכם יצא לחפש בשוק 'מה לעשות' ואילו התם נעשה רצען.

הלך התם ולמד מלאכת רצען, והחכם, שהיה בד הבנה לא היה רצונו לעסוק במלאכה פשוטה כזו, וישב בדעתו, שילך בעולם ויסתכל מה לעשות.

להשתמש בשכל בתמימות

א] בפרק הקודם הארנו לבאר את הטעות של החכם בכך שיצא לחפש 'מה לעשות' ולא הסתפק במלאכה פשוטה כמו התם שבוחר לעצמו את מלאכת הרצענות.

ולאורה דבר זה צריך הבנה, וכי איך אפשר לדרוש מן החכם להיות פשוט כמו התם, והרי סוף אדם רוצה לקבל יותר חיות וסיפוק, להתקדם ולעלות למעלה גדולה יותר, האם באמת זה נקרא תמימות להיות רצען וסנדלר, וכי אסור לאדם לחפש 'מה לעשות' עבודה יותר מוכבדת?

ובפרט אם נבאר את פירוש המעשה באופן של עבודת ה', אשר בוודאי בעבודת ה', אדם אמור לחפש ולשוטט תמיד לעלות מדרגה לדרגה, ולא להסתפק לעמוד על מקומו, היכן אם כן הטעות של החכם שיצא לחפש 'מה לעשות'?

ובכן, כפי שכבר בארנו בפרקים הראשונים, בוודאי שאי אפשר להפוך את החכם לחשוב כמו אותו שכל פשוט של התם, שהרי סוף סוף הוא חכם, אבל אפשר לדרוש ממנו להיות חבר של התם, כלומר, מותר לו להעמיק ולחפש ולרוצת להתקדם ולעלות מעלה מעלה, אבל שהבסיס שלו יהיה תמימות, כלומר להחכים מתוך תמימות - להשתמש בשכל בתמימות.

מותר לו לחפש עבודות אחרות, אבל בנתיים עד שימצא את העבודה הנכספת, שידע גם להיות סנדלר פשוט. כי אם החכם היה מתחיל בעבודה פשוטה ומלא סיפוק מרצענותו כמו התם, ותוך כדי כך שהוא רצען, הוא מחפש להתקדם לדבר שיותר מתאים לכשרונותיו אזי בוודאי היה מוצא במהרה מה שצריך, ובנתיים עד שהיה מוצא היה גם מתפרנס.

צריך לדעת למצוא - לא רק לחפש

ב] אך עתה שנבאר את חבירו התם, ויצא לחפש ולשוטט 'מה לעשות' אזי החיפוש שלו הוא בכלל לא חיפוש מעשי, כי אף שהוא טוען שהוא רוצה לחפש מעמד פרנסה רם לפי מעמדו ויכולת כשרונותיו, אבל בפנימיות הוא נהנה 'לחפש' מה לעשות, לשוטט בעולם, וכמו שאכן בהמשך המעשה הוא מגיע למסקנה ברורה ומודה בכך בפה מלא שבאמת אין צורך עכשו לעבוד, וטוב לו בעצם החיפוש והשיטוט, וגם מה שבנתיים אין לו שום פרנסה, אפילו לו פרנסה פשוטה.

וכאשר נתבונן בזה קצת ונסה לפרש הענין בעבודת ה', הדבר תמור שבעתים, כי אף שבעבודת ה' העיקר הוא החיפוש התמידי אין לעלות מדרגה לדרגה, אבל אם אין האדם יודע להתפרנס בנתיים בעבודה פשוטה של רצענות [שבמשך נבאר מהותו], אזי לעולם לא ימצא עבודה, וכמו שמוצאים הרבה אנשים שנהנים להיות בתפקיד של 'מחפש' בלי לרוצת באמת למצוא. כי בעבודת ה' צריך לדעת לחפש ולמצוא ושוב לחפש, אבל בנתיים למצוא דרך להתפרנס.

לחפש באופן מעשי

ג] ואין המטרה של הפרנסה הפשוטה רק בשביל שיהיה לו מה לאכול בנתיים, אלא אף יותר מזה, כי אם מחפש את ה' בלי לעבוד בנתיים ולעשות מה שיש כן ביכלתו לעשות, הרי כל החיפוש שלו הוא 'חיפוש עקר' שלם חיפוש ושיטוט, הוא כלל אינו מחפש לעשות רצון ה', אלא מחפש להיות איזה אדם מיוחד שאין אחרים כדוגמתו, ולא באמת בשביל לעבוד את ה'.

כי יש תאוה כזו להיות 'מחפש' - כי תפקיד זה אינו מחייב כלום, תפקיד זה הוא להסתובב בכל מיני חצרות של צדיקים, לעמוד מן הצד ולבדוק, להתווכח ולברר כל מיני שיטות בעבודת ה', אבל בנתיים אין צורך לעשות כלום, שהרי אין לו עדיין את הדרך הסלולה בעבודת ה', וכן נמצא שמעבידי ימיו ושנותיו ב'חיפוש', וקשה להאמין שימצא אי פעם.

אך מי שהולך בדרכי התם שבנתיים עושה מה שיכול, כי יודע שעד שימצא את השיטה והדרך שלו, הרי שבנתיים צריך גם לאכול ולהתפרנס, אזי החיפוש שלו הוא חיפוש מעשי שבוודאי יביא אותו למה שצריך.

ההשגה בספרי ר' נתן רק למחפש למעשה

ד] וכמו שר' נתן ז"ל שהיה גדול המחפשים, והיה חידוש עצום בדרך החיפוש שלו שלעולם לא מצא מנוח לנפשו, ותמיד חיפש עוד ועוד כפי שרואים במעשי החיים שלו, וכפי שהדבר זועק מבין השיטין של ספריו הקדושים, ואף על פי כן אמר שאי אפשר להבין בספרו רק מי שחושב על היום האחרון שלו כאשר ישכב עם הרגליים אל הדלת.

והדבר פלא ביותר, שהרי ר' נתן דובר בספריו הקדושים לאנשים הפשוטים ביותר, לעובדי עבירה ולפושעי ישראל, שקשה להאמין שהם חושבים על היום המיתה בכל רגע. וכי מי שעומד בדרגא גבוה של זכרון יום המיתה יכול להבין את ספריו? והביאור בזה הוא פשוט ביותר, שרק מי שמחפש למעשה אין להתקרב לו, ומי שידע שיום אחד הולכים מכאן למקום אחר

חכמה תתאה

פנים חשוכות כמבואר בתורה כ"ג, שהוא כיסוי האור, היפך השחרות דקדושה שעל ידו אפשר לצמצם הראיה שתהיה זכה וברורה. [ושניהם נקראים 'עיגולים', כי מלכות דקדושה הוא הסיבובים שעל ידם משיגים חכמה עילאה, ומלכות דסט"א הוא סיבובים שמסבב האדם ומבלבלו בטרדת הממון, כמש"כ 'שטו העם'-בשטותא, היינו שהסתובבו נע ונד להשיג פרנסה, שזה מחסרון החכמה דקדושה].

שם במאמר מביא רביז"ל ב' דוגמאות לשני הצדדים: שבימי בניו של שמואל נפלו לתאוות ממון. כי אצל בני שמואל כתוב 'ויטו אחרי הבצע' אך מבואר בחז"ל "כל האומר בני שמואל חטאו אינו אלא טועה", רק הכוונה שלא היו כמו שמואל. כי שמואל היה מסבב בעיירות, ו"כל מקום שהלך, שם ביתו עמו", שזהו שנתא הממון התכלית, ובניו לא הלכו בעיירות, כדי להרבות שכר לחזניהם וכו', היינו שלא שנאו הבצע. וממילא נפל אצל כלל ישראל מלכות דקדושה, ובקשו מלך ככל הגויים.

ולהיפך בימי שלמה, שלא היה תאוות ממון, כמש"כ 'בימיזו אין כסף נחשב', ממילא היה מלכות דקדושה בשלמות, וישב שלמה על כסא ה', שמלך בעליונים ובתחוננים. ואמנם פשוט הפסוק הוא שמחמת גדול העשירות שהיה אז, לא היה נחשב הכסף, אך לדברי רבינו מבואר שהיה להיפך - מחמת שלא היה הממון נחשב, היינו ששנאו הבצע, עי"ז היה 'סיהרא בשלמותא', ועי"ז נמשך ממילא עשירות כזה שכבר באמת לא היה הכסף נחשב.

לעומת כל זה יש חכמות העכו"ם. שהם החכמות הפשוטות אין להנהיג העולם. וכאשר מלכות דקדושה היא כתיקונה, אזי החכמות של העכו"ם הם תחת החכמה תתאה, היינו שהם יש להם החיות שלהם בצמצום כפי שנוצר לקיום העולם ותו לא, ואינם יונקים מהחכמה דקדושה.

אך כשמלכות דקדושה נופלת, ואין לה חיות, אזי הם יונקים ממנה, היינו שאינם משתמשים רק בעצם חכמתם לקיום העולם, אלא לוקחים השכל של התורה, ומורידים אותו לתוך החכמות שלהם, שזה מרמז על מה שהמשכילים לקחו המצוות, ופירשו בהם טעמים בדברי הבל, וכך הוא בכל דור, שהם לוקחים מצוות התורה והשולחן ערוך ומפרשים הכל לדיעותיהם הרעות, כאשר באמת כל המצוות הם גבולים ושיעורים לצמצום אלוקות, וזה נקרא שהם יונקים מחכמה דקדושה, עד שהיא הופכת לחלק מהם, עד כשי צריך "לחתוך ולהבדיל" - ממש כמו ניתוח - את המלכות דקדושה מתוכם, כמבואר בהמשך התורה.

אך אם זוכה להמשיך חיות לתוך המלכות, שהוא החיות מאור הפנים, שמתגלה ברגלים, שהוא תיקון הרגלין, תיקון המלכות דקדושה, עי"ז החכמה דקדושה על תיקונה, ואין להם יניקה יותר ממה שנוצר להם.

שונא בצע

אמנם כתב רביז"ל (שם) שעניין זה תלוי בעניין הממון, שמי שהוא שונא בצע, ששונא הממון התכלית השנאה, הוא יכול לזכות לחכמה תתאה-מלכות דקדושה. כי הממון הוא ג"כ בחינת מלכות, כי הממון מעמיד האדם על רגליו, כמבואר בכ"מ, וממילא אם אינו נופל לתאוות ממון, והוא שונא בצע, אזי יש לו שייכות למלכות דקדושה, אך אם אינו כן, הוא נופל לשחרות דסט"א, שהוא עצבות ומרה שחורה,

בכלל, אפילו שאינו זוכר זאת בדרגא גבוהה כמו הצדיקים, אבל רק יודע שיש כאן בעולם איזה דבר אמיתי שצריך לחפש, לא רק משהו השקפתי ורעיוני דבר שיהיה נחמד לשלל או ללב, אלא משהו אמיתי שיעזור לי למעשה לחשוב יותר מה, להתפלל יותר טוב, ללמוד תורה, לצאת מענות למעשה, הוא יוכל למצוא. כי רק כאשר מחפש להתפרנס למעשה, אזי יקבל הרגשה בדבריו הקדושים של ר' נתן, ואזי ידע איך לחפש באמת גם למצוא ושוב לחפש.

כלומר אין תפקידו בחיפוש לברר בשכל מהו 'דרך האמת', ולעסוק בוויכוחים וביורוי השיטות, כי מי אנו שנחליט בכך, אלא החיפוש הוא למעשה, לחפש מה שיכול לעזור לנו למעשה בחיים, שאזי חוסף כל פרנסה שמדמנו לו מתוך רצון פנימי להתקדם יותר להגיע אל המוכון האמיתי [ואין הכוונה שתמיד ימצא עצה למעשה בספרי הק' כי בדרך כלל דרושיו בנויים באופן שמשנה את הדעת של האדם עד שממילא משתנה למעשה, אבל הדרך לגשת לזה הוא באופן שרוצה למעשה להתחזק וקבל כוחות חדשים, ולא לחפש רעיונות והשקפות].

נבא לקבל שבת פרשת שלח לאור דברי מורה"נ בהלכות שלוח קנה הלכה ה' שביום מתגלה אין מנה בכח קודשת השבת למצוא בטחון ואמונה שלימה, ולא נהיה כמרגלים שרוצים להבין הכל מיד.

טבע האדם "לרגל" בעצמו

מטבעו האדם הוא סקן ורגוע לראות ולהבין, ולכן הוא מרגל ומעריך גם בעצמו האם הוא כמו שתכנן להיות - האם השינוי שעשיתו כח נבירה וחכמה כמו שתבריו בני גילו הצליחו להשיג, ואיפה הוא אוחד במוצא החיים בו צריכים להגיע להיות משהו, לפחות להגיע לרמה מקובלת להיות מוצלח, ולהעריש סיפוק שעושה עם עצמו משהו שממלא ליבו חיות והערצה. וכך האדם מעריך ומרגל בעצמו איפה אוחד ביעד שקבע, ומה עליו לעשות כדי להתקדם.

טבע זה יש בו צד טוב, כי הוא דוחף ומקדם אותו ליעד מסוים, אבל באותו מדה יש בו משהו שמבלבל ומפיל האדם מכל הצלחתו, משהו שמסתיים גלות ארוכה כמו כפיסור של המרגלים. כי מרוב מה שבודק ומסתכל על עצמו יותר מדי - הוא נופל בדעתו מאד, עד שכל מה שרואה הוא שהיעד הזה אין בכוחו להשיג, ובהמשך רואה שבעצם כל יעדו שהוא מבקש אינו בר השגה, והוא נכנע לא יצליח בשום דבר. מדברים החושבים האלו שרצה. וע"ז זה נופל עליו יאוש וחלישות דעת, והמשך ארוך של נפילה לרגלי הכשלון שבו לעת אחרת.

ובאמת כל זה ע"י החכמה ורבי העין בעצמו, שדוחפים אותו בדווקא לדבר שאינו שייך לו, כאלו זה עיני מוכרח להגיע לרמה של חכמה ועשירות וכי, וכאשר בדעתו וחכמתו רואה שהוא רחוק מההצלחה, ובנוסף עוד רואה שזה כן נמצא אצל אחרים, ולו אין דרך להתקדם - בזה נמצא סכנה גדולה לנפש האדם.

וכמו שהדבר הזה קיים לעיניו כל מה שאדם צריך להצליח בשמיות - בעצמו ובכל מה שמוכרח לו, כך עיניו זה עוטף וקושר גם כל אלו שרוצים לעלות ביראת שמים וברדגות קצין תורהו, שאם יסתכל בדרך זו ויראה שאחרים זכו והוא לא - לאן יגיע. בפרט כאשר רץ לעלות להגיע למה ששייך לאחרים, אע"פ שהוא יכול להבין שאין זה שייך לו כלל, בכל זאת החכמה והדחף מחייבים אותו לרצות בדווקא מה שאינו ככלל דרך החכמה - לרצות דבר שאינו שלו, וכאשר רואה שאינו מצליח, אז מרגל ומעריך יותר מדי בכשלונו זה, ועי"ז מאבד גם מה שיהיה יכול לזכות, ועוד נופל לצער ומאויז - לזכות וכן הדבר גם במה שהיה רחוק האדם, שהיה - לזכות לתשובה ולהוציא לפועל תורה ומצוות, אשר גם בזה העיקר הוא שלא להימשך אחרי החכמות, ולא לרגל ולהתחכם שחייבים לראות ולהבין אין ובמה ומתי יהיה הצלחתו.

המושקל הנכון בעבודת השם

כי לעיניו מה שהאדם צריך להתעורר ולרצות לזכות לעבודת השי"ת, מצד אחד צריך לדעת שיש יעד ויש מה לזכות, מה אינו ספק, אלא ידיעה ודחיה בעצירת לבו בתשובה ולהרבות בתורה ועבודת השם, בדרך ששייך לו, ועליו ללכת בדרך זה שהוא מבין מרוב.

אבל מצד שני על האדם לדעת שאינו יודע כלל. וממילא אין לו לרגל ולעין בה איפה אוחד ומה יהיה, ועליו להיזהר מכל דרך שגורם יאוש וצער שמחליש דעת. כי אע"פ שיש להתנבר בעבודת הבורא, ולעין להבין מה יש לשפר, וגם להתנבר בעקשנות וכח גדול. היא אחרי שמשתדל בה יש חכמה אמיתית אשר עיקר הצלחת האדם תלוי בה, והוא - שלא לרגל האדם או טוב או אינו טוב וכו', כי יש דרך אחרת שיש לבחור בה בעת - דרך של בטחון והתחזקות,

להרים עצמו לאמונה ולא לתת ליצור"ר לרמות אותו שאינו עושה כלום ואינו מצליח, ולהזהר ממתשבות על עיניו ועצמו אין שהוא רחוק וכו', ולא להגרר אחרי כל מה שיש בו צד יאוש.

כי גם כאשר האדם רואה את מצבו הרוחני והגשמי וכו', העיקר הוא לדעת שאינו יודע כלל, רק לבטוח שעוד יבא הישועה. ואם השי"ת רוצה כן, יהיה העיקר לעשות מה שיוכל להיות קרוב להשי"ת בכל נקודה של טוב שזוכה לקיים הלכות הש"ע ולהתחזק בריצון טוב וכו'.

עיקר האמונה - לדעת שאינו יודע

והנה כשם שזהו עיקר קיום האדם בעבודת השם, כך הוא עיקר החיים וקיום האדם לכל ענין. כי כאשר האדם נמצא בעת צרה ואינו יודע מאין באי עזר שישועתו, והיה חשוך וקשה לו מאד, וכאשר השנים עוברים בלי ישועה, ומתעכב מצאיית הפקידה לטוב בפרנסה ובנים וכו' וכל מה שצריכים, הרי קיום האדם הוא רק ע"י אמונה. אמונה שמביא לבטחון שמעלה אותו ממצער גלות נפשו, כדי שייכל ללמוד ולהתפלל וכו'.

ולפעמים ביום אחד עובר מה שישועה עד שמצטנן נופל מפחד ודאגה. ובאמת עיקר ישועתו נמצא בכח האמונה שמתגלה כאשר ידע ויבין שבאמת הוא אינו יודע כלל כלל לא, ובודאי היש"ת נמצא ומשגיח בכל, ויש דרך שישועתו קרובה לבא.

חאת היא עיקר פשוטות האמונה - להאמין בחסדי השם שנתן בל ימוט לעולם ועד, וכן להתחזק אז במציאות אור הישועה שיהיה, ולראות את זה ממקומו. ע"י שמבטל דעתו ואינו מרגל ורוצה להתחכם לראות כבר נעכשו באופן ממשי יותר.

כי העיקר הוא אמונה, היינו דעת, כי ידיעת השי"ת הוא סתם וגלוי, נמבאר בדברי רבינו בממנו סוד כוונת מילה (לק"מ סי' ט"ג) שבכוח ברייתו של אברהם אבינו שחתום בנו, אנו יכולים לבטל האוונאה והשקר של היצור"ר ולמצוא את השי"ת בכל מקום ועת, כי יש בו כח להבין שהשי"ת הוא סתם וגלוי, כלומר, שי מה שהוא נגלה, שאז מתגלה החסד והגלות הנפש בעבודת השם. ויש מה שהוא סתם ומכוסה, ושם צריכים לדעת שאין ידיעים כלל, כי בודאי הכל חסד, ובודאי יש מה לזכות בעבודת השי"ת אז אע"פ שאינו יודע, וכל מה שמרגיש ומדמה וכו' הכל דמיון הוא מסוכם מאד, שזה בחי' מ'ש שלום שלום לרוחוק ולקרוב וכו' עיניו מבין השלום ע"י שלפעמים מבין האדם שהוא קרוב להשי"ת כי זכה לעשות ולהבין, ולפעמים עיקר הקרובה ע"י שמבין שהוא רחוק, וכל מה שמבין וחושב מה שמרחק אותו זה אינו אמת כלל.

כשיש קושי והסתרה - צריך

להמתין ולהאמין

והנה גם נמשך אור דעת בעולם. כי הצדק מגלה ומכסה, ולפעמים מאיר עליו דעת ומגלה תורה, ולפעמים אור הצדק מתכסה, ואז קשה הרבה קרובות ואינו מבין כלל, ואז עיקר האמונה היא לדעת שאינו יודע, רק מאמין בשלימות בלי ספק כי יודע שאין ידיעים ואין מבינים, ועוד מעט יבא הדעת והאור ע"י מה שעכשיו יאמין ויראה ישועתו מרחוק.

כי גם כאשר השי"ת עזר לו שמתנוצץ איזה התנוצצות ורואה איזה התקרבות, יש להזהר שלא יטעה שכבר הוא סמוך וקרוב להשי"ת ולהתורה והצדיקים, וכבר מבין מה צריך להיות וכו', כי צריך לידע שכל מה שהוא מקורב ביותר עדיין הוא רחוק מאד מאד, אבל אע"פ צריך לידע שישועתו והחסד של כל התקרבות והתקרבות כלשהו הוא חסד ופלא.

כי הוא התקרבות אמתי וישועתו נלצח. אך אע"פ עדיין רחוק ממנו מאד תכלית ישועתו, וצריך עדיין להיות עומד ומצפה הרבה לישועתו יתברך אשר בודאי יבא, ועוד יזכה להיושע בשלמות לצאת ממה שהוא צריך לצאת ולהתקרב למה שהוא צריך להתקרב.

וכן בכל מה שעובר בגשמיות חסרון ויסורים, יש להבין שזו נזון מן שישועתו וכו', וכאשר יש הסתר פנים יש וק לצפות ולבקש שבא יבא ישועתו.

וירא את המקום מרחוק

וכמו שהלך אברהם אבינו לעקוד את יצחק לא הרהר "כי ביצחק יקרא לך זרע", כמ"ש "וירא את המקום מרחוק" שראה בעיניו את המקום שהוא הר המוריה ששם עתידין זרעו לכל הגזלות והטובות, ולהכיר אותו יתברך, אבל ראה אותו מרחוק מאד מאד. כי אע"פ הלא עתה מוליך את יצחק לשחיטה. ואינו יודע כלל אין יתקיים.

וכן במרים כשראתה שמשליכן את משה למים נאמר "ותתייצב אחותו מרחוק", כי הייתה מצפה שיתקיים נבואתה שישיעי את ישראל אע"פ שמשליכן אותו עתה אל המים, אע"פ שזה רחוק ואינו מובן.

וכן הוא בכל דור בכללותו ובפרטיותו ובפרטיותו פרוטיות אשר לא אבאר. כאשר עובר על עם ישראל מה שעובר, ובכל פעם השי"ת עוזר, ואין מספר על חסדו והנפלות שעשה לאבותינו ולנו עד היום הזה, כמו שאנו מודים ומהללים על ניסין שבכל יום, אע"פ עדיין אנו רחוקים מתכלית הישועה מאד, ואנו יודעים אותה רק מרחוק, בבחי' מרחוק ה' נראה לי מרחוק דייקא, ואפי' אם אין מאיר הדעת לראות החסדים והנפלות שבכל יום, מתחזקים באמונה שאין ידיעים כלל. כמו שאמר רביה"ק "גאט איז גרויס וכו'" השי"ת גדול גדול, ואין ידיעים כלל.

ובהו דייקא נמצא עיקר רפואת הנפש ומה שהאדם יכול להתקרב יותר לל אחד לפום דרגתו, כאשר רק ע"ז יכולים לעבור מה שעובר על האדם ולא ליפול למריחות האיש והמדמה, רק להתחזק להישאר על עמודו גם כאשר עובר ברוחניות וגם בגשמיות כלל ובפרט והכל יחד, כי יש לו בחי' מ'ש "מרחוק תביא לחמה וגו'", שהלחם דאורייתא אי' לקבל רק ע"י מרחוק דייקא, בבחי' "שלום שלום לרחוק ולקרוב", שמצד אחד כן יודע מה שרוצה לזכות, ומה שמתנבר בכל יום בתורה ועבודה, וברור לו דרכי עבודת השי"ת בלי ספק, אבל מצד שני לעיניו כל מה שעובר הרי יודע שאינו יודע כלל, רק מאמין ורואה באור האמונה ישועתו בדרך שמרגיש כל דאגה וצער, ונותן לבו שמחה בכל נקודה טובה שיש בו בכל הארה שכבר זכה לטעום.

כי גם כאשר הוא קרוב, יודע שהוא רחוק, וההתרחקות תכלית ההתקרבות, כי כשיודע שהוא רחוק מאד הוא יודע מקורב אליו ית' בתכלית ההתקרבות, ותיכף שסובר שהוא קרוב הוא רחוק מאד, ולכן גם כאשר מרגיש רחוק וראה להיות קרוב ע"י כל נקודה טובה, וגם כאשר קרוב אינו נופל ואינו מפחד ממה שייכל לראות וכו'.

וגם כאשר אנו זוכים להיות קרובים להשי"ת בפשטות התורה וקיום כל הלכה, אנו ידיעים שעדיין אין אנו ידיעים אמיתית רצון השם בתורה ומצות רק ע"י התקרבות להצדיק, וכמו שאנו יכולים בנקל להיות קרובים ודבוקים בהצדיק, רק באמת הצדיקים הם סתומים ונעלמים מאתנו מאד מאד, ובכל זאת באמת הם ממש קרובים וסמוכים ונגלים אלינו מאד. וכן להיפך, כמו שהם נגלים וסמוכים וקרובים אלינו מאד, כמו כן הם רחוקים ונעלמים ונשגבים מאתנו מאד, זה יסוד הדעת. **כל מה שעובר על האדם ומפילו הוא רק ע"י שמתקשט שכן יודע.**

אנשי מעשה

התבודדות בדוד הדבש

והיאך מתנהלת תעשיית הדבש, אך רבי אברהם לא היה בבית. חשב החותן, אעלה אפוא אל גג הבית לראות כמה הספיק חתני לעשות במלאכה אשר ייעדתיו לו. טיפס ועלה, פתח את פתח הדוד - ומה המאד נבהל והשתומם בראותו את חתנו רבי אברהם יושב בתוך הדוד... ארכו לו רגעים אחדים כדי להבין כי חתנו הטיר הפך את הדוד הגדול לחדד מיוחד בעליית-הגג כדי לישב בו ולהתבודד בינו לבין קונו...

החותן התרעם מאוד, הוא הבין כי חתנו לא יצלח למלאכה שהועיד עבורו, בפחי נפש יוד מעליית הגג ואמר לבתו "בטלן כמותו, עוד לא ראית!". חשב החותן, שמה למלאכה אחרת יצלח חתנו, באחד הימים ביקר בביתו והשאר שם מספר שקי תפוחי-אדמה, בהפסידו לעבר חתנו רבי אברהם "טול אותם לשוק ותמכרם וברוחו שתשתכר תביא פרנסה לבית", כשכבותו להרגיל בכך את חתנו למשא ומתן.

רבי אברהם לא התנגד, הוא נטל את שקי תפוחי האדמה ויצא השוקה, והיות

ש'בת ב'ו' ת'בטח

היה עיקר המשכת אור הדעת והאמונה, שע"י יכול האדם לעמוד קיים כל מה שעובר עליו ובכל נסיון וירחוק שלא יהיה כמו המרגלים רק יראה באור האמונה.

המשכת האמונה משבת קודש

והנה עיקר המשכת אור האמונה כראי הוא ביום השבת, כמבאר בדברי רבינו הר"ל ע"פ מ"ש וינה ביום השביעי וגו', כי בשבת אנו זוכים לטעום טעם של דעת שמעלה אותנו להיות קרוב להשי"ת תמיד, גם כאשר נמצא חושך והסתרה, כי בו מתגלה אור האמונה השלימה שמאיר מאור הדעת, אשר בו נמצא מנוחה ושמחה, אור שתמיד מאיר על כל יחודי למצוא פדיון משאת ואנחה.

ולזאת בכניסת השבת **מדייקים נרות שבת קודש** שבאדם מתנצץ עליו המשכת הדעת וקודשת השבת, כי כאשר אז נכללים כל העולמות ועולים, מתגלה הארת האמת הברורה, מציאות הדעת שהיא תכלית ההצלחה, שהשי"ת ברא הכל בששה ימים ונתן לנו תורת אמת, שלאורה אנו ידיעים אין לעבוד לפני השי"ת בשמחה, להאיר ונפשו במתיקות התורה, ולהתדבק בהשי"ת בתפילה, כי "נשמח כל חי תיחד וכו'".

כי באור השבת נמשך עליו הדעת האמיתי, ואנו זוכים לנפלאות חסדי השם - אור של תורה ותפילה שירות ותשבחות, ונו הדעת מאיר עליו אור דברי רבינו ד"ל להבין בדרכי עבודת השי"ת, להבין אך להתדבק בשלל ופנימיות כל דבר, לקשר הכל להשי"ת ע"י המחשבה דיבור ומעשה, כי מתגלה לנו של הארת האמת שמקרב להשי"ת באור הדעת הגדול אשר אנו עולים ומתעלים באורה במשך יום השבת. וע"ז מתגלה עונג ושמחה. כי נר שבת מותר להשתמש לאורה, היינו להבין את הלהטענן בנעים אור השבת **בסעודת שבת** ולהבין בדברי תורה והשגת אלקות בלימוד ספרי הדייקים, כי אור הנו מאיר ומקרב הכל השי"ת.

והנה בנואות אור נר זה, נכללים כוחות כל הנרות זקדושה בחי' נר המנוחה ונר הניחה, אשר בכוחם אנו זוכים גם לקבל אור אשר עליו נאמר שאסור להשתמש לאורה, בחי' אור גדול מאד שמנשך גם למטה מאד, לדעת שגם כאשר הוא מרגיש רחוק מאד - יש נר שמאיר להודיע שהוא קרוב מאד, כי יש אור של אמונה שנמשך מרחוק מאד, במקום גבוה מאד, כדי שזוכה למצוא האמונה גם מרחוק, למצוא אמונה שלימה - כלליות הדעת והאמונה - במשקל הנכון, שמצד אחד יודע, ומצד שני מבין שאינו יודע כלל, שזה בחי' אור השבת עליית האמונה והדעת וכו'.

ובשבת מתגלה דרכי הדעת שמראים לנו את העולות הכל לשירות יאור באור החיים, ובכיוון מאיר בפנינו האמונה להבין את ההתחזק גם כאשר נעלם עצם האור - לעמוד ולהסתכל היטב על האור הנורא הזה גם אז, ולא להגרר אחרי שום חושך והסתרה, רק להתבונן על הנפלאות וניסים שהשי"ת עושה עמנו בכל יום, למצוא היראה וההשמה של שבת תמיד.

זה מה שלאור הנרות מקבלים השבת מזמורים **אשת חיל מי מצא וגו'**, היינו מי ימצא הדרך להתדבק במתיקות היראה והאמונה גם כאשר רחוק וכו', ע"י שבוטח וכו' תמיד יודע שיש טוב ולא רע, כי כל מה שעובר על האדם הוא בבחי' "כציוות סוחר", ו**מרחוק תביא לחמה**, כי בששת ימי המעשה האדם צריך לסמוע רחוק וכו', אבל בשבת אנו מקבלים כח הקדושה וכבר מאיר בליבו שדייקא ע"י יזכה ללחמה של תורה וכו', וע"ז נהנה להשתמח וענג של שבת קודש.

שמעודו דבוק היה בהשם יתברך ורגיל היה תמיד לפרש שיחתו בינו לבין קונו,

נעמד אפוא ליד השקים ושפתיו ורוחות תפילה לאל חי. לפתע חלף במקום עובר אורח עני, תיכף כשהבחין בו רבי אברהם נזכר בדברי רבינו הקדוש בליקוטי מוה"ר ו"תורה ב' שעל י"ז צדקה אוחד במידת הממשש ומתקבלות התפילות, הוא נתן הלך העני בחינם תפוחי אדמה, שבשק, העניים אחרים ששמו לב כי עומד לו אברך ומחלק תפוחי אדמה, הקיפוהו וביקשו ממנו שיעניק להם גם כן, רבי אברהם נתן לכל אחד מהם, עד שנתורה השקים ריקים לחלוטין, הוא חזר לביתו מלא שמחה על הרווח הגדול והנצחי שנפל היום בחלקו, לחלק צדקה בידי נדיבה לעניים הם רבים.

לא חלפו ימים רבים וקרוביו הבינו כי לא הוא האיש אשר ילך ויעסוק בעסקי העולם הזה, כי היה לבו מתלהב ובווער להשם יתברך בכלות הנפש והיה הוגה בתורה הקדושה בהתמדה עצומה ובמשך כל ימות השבוע היה מבלה בהתבודדות בשדות ובעיירים, ושם זכה לחדש את חידושי הנוראים על תורתו הקדושות של רבינו הקדוש, מתוך בכיה ונגעונים אין קץ אל נשמת משה משיח אשר רוחה מנשב על אנפי אלו התורות הנשגבות אשר מהן נמשכות הרפואות והתיקונים לתחלואי הדור האחרון.

מנועו יקדה בו בחסדי הגדול רבי אברהם נבו של רבי נחמן מטולטשין, שלהבת

קודש עצומה לבואר יתברך, בבית אביו הגדול ספג את הדעת הטהורה של רבינו הקדוש הנחל נובע וכבר מגיל צעיר עמדה רק התכלית האמיתית לנוכח עיניו. כשהיה חוזר מבית תלמודו אז בית אביו כדי לאכול, מיד היה רץ בצימאון מופלג אל ארון הספרים והוגה בתורה הקדושה, כשהתנגר, היה מרבה להתבודד ומיעט לדבר עם הבריות, עד שהיו שסברו כי הינו אילם.

בהגיעו לפרקו נלקח לחתן על ידי אחד מיקיירי חסידי בריסל, בדאגתו לפרנסתו חשב החותן אין ליצור עבורו מעמד פרנסה כלשהו, קנה דוד גדול המיועד לעשיית דבש דבורים, ובאחד הימים בא לבית חתנו רבי אברהם כדי להעמיד את הדוד על גג ביתו, הוא הסביר לחתנו את עיקרי המלאכה, היאך למשוך את הדבורים ולאחר מכן לרדות את הדבש וכל פרטי המלאכה.

רבי אברהם היה איש קדוש ומקדש שכל מעייניו ורעיוניו נתונים רק לעבודת ה' יומם ולילה ומימיו לא הסכין למלאכות כגון דא, לכן כל הענין היה בעיניו תמוה בעליל, אך מפני כבוד חותנו לא יכל להתנגד ולא אמר מאומה בשעה שהחותן טיפס אל הגג והתקין שם את הדוד.

לעבור תקופה, הגיע החותן לבקר את בנו וחוננו, לראות את שלום פרנסתם

הלכה פסוקה

מאת הר"ג ר' שמעון אנשיין שליט"א
מו"צ דביהכ"ס נחלת חזן

דיני שלוח הקן - ג

במאמרנו הקודם נתבאר שאפשר לקיים את המצוה רק כשהוא במקום הפקר [מקום שאינו משתמר] אבל קן הנמצא בבית או בחצר [מקום המשתמר], בדרך כלל אינו הפקר. עם כל זאת יש כמה אפשרויות לקיים מצוות שלוח הקן גם במקום כזה - וראשון ראשון עדיין:

הפקרת המקום

א. כל שעדיין לא הטילו שם ביצים [כשרואים שבונים את הקן ומביאים עצים דקים וכדומה] - לדעת רוב הפוסקים אפשר 'להפקיר את המקום' שבונים שם את הקן, ואז נחשב כקן הנמצא במקום הפקר שאפשר לקיים שלוח הקן (ראה: פוסקים המובאים להלן ביטנה שלא לזכות בקן, ובשיח השדה עמוד קצב).
וי"א שאין מועיל כלל (ראה: כפי אהרן ב' י"ט. אמרי ישר קנ. ראשון לציון רצב, לפני תרגומת משנה הלכות טז קד. קנין תורה ג ס' א' ד).

ב. אם המקום [הבית/הדירה] הוא בשכיחות - אזי רק השוכר יכול וצריך להפקיר ולא הבעל הבית (הגר"י פ"ש בספר הבנים תקן לח עמוד י"ז, וכן שם מהגר"ז בעמוד קל"ז). אבל אם המקום רק 'שאו' לו, וכן בחורי ישיבה - יכול רק הבעל הבית להפקיר (הגר"ז שם).

ג. אין מפיקים? לכתחילה יש להפקיר בפני שלושה אנשים [זרים, אבל לא האשה והילדים הנמצאים בבית]. ואם קשה הדבר, די באחד (ראה: ח"מ רע"ג. להורות נתן שם. הגר"ח בספר שלח תשלח תשובה סג וסו. ויש בעמוד פ' מהגר"י שפירא).
ואפשר להפקיר בטלפון (הגר"ח שם קנ"א). **וצריך** לומר להם שהקן נמצא בביתו ומפקירו (הגר"ח שם ט"ד). **וי"א** שמועיל אפילו להפקיר בינו לבין עצמו (התעוררות התשובה י"ב קד). **אין** להפקיר בשבת (הגר"ח שם ט"ז).

כוונה לא לזכות בקן

א. לפני שהטילה הביצים - דעת הרבה פוסקים שאפשר לומר או לכוין 'שאינן רוצים לזכות בביצים', ואז אפשר לקיים המצוה בהם (הגר"ד יונגריי זצ"ל, בקן צפור עמוד רמא. והסכים לזה הגר"ח מסס"מ. מבית לוי עניני י"ד עמוד פ"ט. הגרי"ש בשל"ח עמוד ע"ו. שיח השדה ג עמוד קצב. אבן ישראל ח"ס. הגר"ח פ"ש שייברג בשל"ח בתשובה ד. ו"כ"מ מאגר"מ י"ד ד מה. ובשל"ח עמוד ע"ו. מביא נדויות שכן נהגו כמה גדולים זעיר"א). **ואין צורך** שיהיה בפני שלושה אנשים, ודי לומר או לחשוב לעצמו (הגר"י פ"ש בספר הת"ל עמוד טו).

ב. ובמקום משותף ונחשב מקום המשתמר, צריך שיאמרו או יכוונו כולם לזה (הגר"י שם ט"ז).

ג. ואפשר לכוין 'שלעולם' אין רוצים לזכות בביצים, ואז מועיל לכל קן שייבנו שמה (הגר"ש והגר"ח בשל"ח עמוד ע"ח). ואפילו בדירה אחרת (הגר"ח בתשובה קמ"ט).

ד. וי"א שמכיון שבדרך כלל אין מעונינים כלל בביצים וביונים, ואדברה אינם רוצים בהם כלל ממתת הלכלוך וכו' - אין צורך אפילו לכוין שלא לזכות בהם, ואפשר לקיים בהם מצוות שלוח הקן אף בלא כוונה האמורה (של"ח עמוד ע"ט בשם: הגר"ח, הגר"ח, חוט שני שבת ד עמוד ת. הישר והטוב ו עמוד ז'). **ויש חולקים** על זה וצריך כוונה שלא לזכות דייקא (הגר"י פ"ש בספר הבנים תקן ל' עמוד טו. הגרי"ש בשל"ח שם מ"ב' שם).

ה. ויש החולקים על כל ענין זה, שאינו מועיל כלל כוונה שלא לזכות, בכדי לקיים מצוות שלוח הקן (ברכי"ר רצב ג ממלאכת שלמה. כפי אהרן ב' י"ד י' שבת יהודה ליקוטים רצב. מנחת שלמה תניא קד. להורות נתן שם י"ד. קנין תורה שם. וכן מצד בתשובתו והנהגתו ש' שב. וראה בהתעוררות התשובה שם בסוף דבריו).

הפקרת הקן כשיש ביצים או אפרוחים

נחלקו הפוסקים אם אפשר להפקיר לאחר שיש כבר ביצים או אפרוחים: י"א שאפשר (בשל"ח עמוד פ"ב בשם: הקהלות יעקב. ארנות משה, הגר"א קוטלה, הגר"ח, הגר"י שפירא, הגר"ד גולדברג). וי"א שאין אפשר (מלאכת שלמה ברכ"י שם. הגרי"ש בשל"ח פ"ג. משנה הלכות טז קד. וכל שכן לאלו המובאים לעיל שאין מועיל הפקרת מקום כלל או כוונה שלא לזכות בהם).

בני הנועורים

הליכות קודש שבת | פרק א'

זה מסירים את הקליפות שמנסים לקבל אחיזה בנו דרך הצפרוניים.
מקווה:

פשוטו הכוונה של המקווה של ערב שבת, הוא להתחדש מעתה להיות כמו גר שהתגייר, בלי לחשוב בכלל מהעבר שלו, ואין היה נראה ימות החול. אדרבה זהו המתנה של שבת שבא להפסיק את ההתגשמות של ימות החול, ולזאת יש לעורר הלב לפני המקווה במחשבה שהנה אני הולך להתחיל חיים חדשים לגמרי.

בגדי שבת:

נהגו ישראל לכבד את השבת במלבושים מכובדים, והרבה סודות יש בזה, ובפשוטו יש להתעורר מזה במחמה גדולה, להתלבש כמו לחתונה יפה, כי אנו כעת מתקברים ומתייחדים עם ה'.

ומבוא גם בספרים. בשבת קודש השינה הקדושה מתלבשת בלבושים ומאירים זוכים, היינו שבשבת קל יותר לראות את יופי השינה, וכמו כן צריכים אנו להלביש את הגוף במלבושים מכובדים, כי אנו חלק מהשינה הקדושה.

ועל ידי מלבושי השבת שאנו מכינים לנו ולבני ביתנו אנו בעצם גם מלבישים את הנשמה שלנו במלבושי כבוד, ולמעלה רואים יותר את יופי נשמותינו.

שיר השירים

מן הראוי להשתדל לבוא מוקדם לבית הכנסת, לומר שיר השירים שהוא שיר של דביקות להש"י. ויש עצה בזה, ללמוד בכל ערב שבת שניים או שלשה פסוקים עם פירוש רש"י או מצודות או כל פירוש אחר המעורר הלב להביק היחוד שנעשה בין כל אחד מ ישראל לבין הקדוש ברוך הוא, וכן במשך תקופה ארוכה יזכה לסייים פירוש על השיר השירים, ואזי יוכל להתעורר בניקל יותר לדביקות המתגלה בשיר זה.

וגם מי שלא זכה להקדים לבית הכנסת, הרי מודפס בסידורים ארבעה פסוקים שאומרים לפני מנחה למי שלא אמר שיר השירים, ואפשר לומר זאת בקול נגון ונעימה, לעורר קצת הלב לפני קבלת שבת.

הדלקת נרות:

מצוות ההדלקה על האשה, ובה לתקן את חטא חוה שכיבתה אורו של עולם, הוא זמן מסוגל מאוד לפעול בתפילה לזכות לבנים תלמידי חכמים. ומבוא בזה שהתיקון שהנשים גורמות בהדלקת נר שבת הוא כעין התיקון של הגברים בלימוד תורתם.

ובהדלקה זו כותב רבי נתן מאירים את אור גילוי השגחת ה' עלינו. ועוד אמר: שאשה תכוון שיאיר אור הצדיק בכל העולמות בזכות הדלקת הנר, והיינו שיאיר האור של הצדיק שמאיר את האור של ה' בכל העולמות. כי באמת בנרות שבת מעלים את כל העולמות למעלה, והיינו שמעלים את המציאות הגשמית של הבריאה להיות רוחנית יותר, ובה מאירים את אור ההשגחה ואת אור האמת בעולם, שאור זה מאיר בעולם על ידי הצדיק, ולכן זהו הזמן לכוון להאיר את הדעת הנפלא שהצדיק מגלה לנו, ועל ידי זה נזכה באמת להדבק בצדיק ובתורתו.

אחר שהארנו בשו"ת בנינו השבת נבוא לפרט כמה נקודות בעבודת השבת קודש:

הכנות לשבת:

חז"ל האריכו מאוד בטרחות שיש לטרוח לכבוד שבת קודש, ומי שטרח בערב שבת הוא יאכל בשבת, ומובא בספרים שהזיעה שטורחים לכבוד שבת יש בה סגולה למחיקת עוונות כמו דמעות.

ועל כן יש מצוה מיוחדת לטרוח בגופו גם מי שיש לו משרתים. והנה הספרים הזהירו על כך שהסטרא אחרא מחרחר ריב בערב שבת, ויש להזהר על כך. וגם אם חס ושלום נכשלו בזה, יש לראות להתפייס אחר כך ולהמשיך את מידת הרחמים הכהנה לשבת.

אמירת לכבוד שבת:

ענין גדול יש באמירת 'לכבוד שבת' בכל דבר שטורחים לכבוד השבת, ומבוא בזה הרק' שהפסוק משבח את הנשים שהתעסקו במלאכת המשכן מחמת שהיו אומרות על פעולה שלהם שפעולה זו היא 'לכבוד המשכן', וזה 'לכבוד הפרוכת' וכו'.

ופעם שאלו ר' משה לייב מסאסוב זצ"ל, למה נעשה עיוור בעיניו לעת זקנתו, ואמר שהיות שכששאלו למה את החלה היא אומרת וחוזרת 'לכבוד שבת' 'לכבוד שבת', וכן בכל המאכלים שמכינה היא אומרת תמיד 'לכבוד שבת', ומכל דיבור שכוה נברא מלאך, וכיון שכן, התמלא ביתו במלאכים עד שהתעורר מחמתם, וכשפרסו זאת למוהר"ת ענה ואמר: אמת כך, אמת כך.

הפרשת חלה:

חלה הוא לשון תפילה כמו שכתבו 'יחיל', ולכן נוהגים להתפלל בשעת הפרשת חלה, כך אמר רבי נתן.

עריכת השולחן:

יש להכין השולחן מבעוד יום עם הכסאות ערוכות לשיבה, ועל ידי הכנות אלו משרים את השינה בבית ועל ידי עושיים זאת בשמחה שמאירים את הקליפות שרודפות אותנו בכל ימי השבוע בחוץ באבילות בלבושים שחורים, ויוצאת אש מהקדושה עלינוה ושורפת את הקליפות והוא כעין הפסוק "תערוך לפני שולחן גנד צורר" כך מובא בזהר.

והרבה סודות יש בשולחן של שבת, ומבוא בזה שכל שולחנות השבת עולות ומצטיירות בהיכל קדוש למעלה, ופמליא של מעלה וכל המחנות הקדושים של המלאכים מגיעות והאור מתפשט עד למטה. ומבוא בספרים ששולחן שבת הוא כעין השולחן שהיה בבית המקדש.

רחיצה בחמין:

סודות גדולים טמונים ברחיצת המים חמים בערב שבת, כי בער"ש הגוף מודק ומתקדש להיות יותר קרוב לה', ואז רוצות גם הקליפות להתקרב לקדושה, ועל ידי המים החמים מפילים אותם שלא יוכלו להתקרב (עין ליקו"מ סימן פ"ב).

ומאותו סיבה גם יש לגוזז צפרנים בער"ש, כי על ידי

 <p>נתיבים טורס משה נפלא קורה לך!</p>	 <p>שבת באומות! במגוון תאריכים לבחירתכם מוקד הזמנות: 02-6338444</p>	 <p>הר"ר נתן אברהם חוטבני ה"ו לרגל שמחת אירוסים בתו עב"ג הבר"ח יעקב עקיבא פורנרס ב"י בזכות רביה"ק זינו לרוב נחת דקדושה ולדורות ישרים מבורכים</p>	 <p>הר"ר שלמה אהרן ווטהיימר ה"ו לרגל שמחת אירוסים בנו הבר"ח נתן ב"י עב"ג בת הר"ר יהודה זוד מלוצ'ני ה"ו בזכות רביה"ק זינו לרוב נחת דקדושה ולדורות ישרים מבורכים</p>
 <p>לע"נ מרת גילה בת שפרה וגבריאל נלב"ע ל"ט סיון תשע"ד ת.נ.צ.ב.ה</p>	 <p>מציאה - דירה חדשה מיכנה באומן במרוקט היקורית פנינת הנחל [איהורן] 26 מ"ר [4+ מיטות] ק"ג, 3 דק" מהציון אכלוס מידי - פ"מ 0533128765</p>	 <p>הר"ר נתנאל אפרים לפק ה"ו לרגל שמחת הולדת הבת בזכות רביה"ק זכה לרוב נחת דקדושה</p>	 <p>הר"ר שלום גרין ה"ו לרגל שמחת הבר מצוה לבנו זאב גד ב"י בזכות רביה"ק זכה לרוב נחת דקדושה</p>
 <p>דרד צדיקים חויה עם נשמה 02-54-10-100</p>	 <p>מגוון בקבוצות הכל כולל \$495 כרטיס ה"ש החל מ- \$295 שליחת מזוודה!</p>	 <p>חויה עם נשמה עם השירות המלוכני של דוד צדיקים</p>	 <p>הר"ר משה חיים אנשיין ה"ו לרגל שמחת אירוסים בתו עב"ג הבר"ח אברהם יצחק ב"ר אהרן גרונת ה"ו בזכות רביה"ק זינו לרוב נחת דקדושה ולדורות ישרים מבורכים</p>